

Textblad till Karlfeldt-aftonen i Uppsala d. 18. Febr. 1903.

Karlfeldt, Erik Axel,

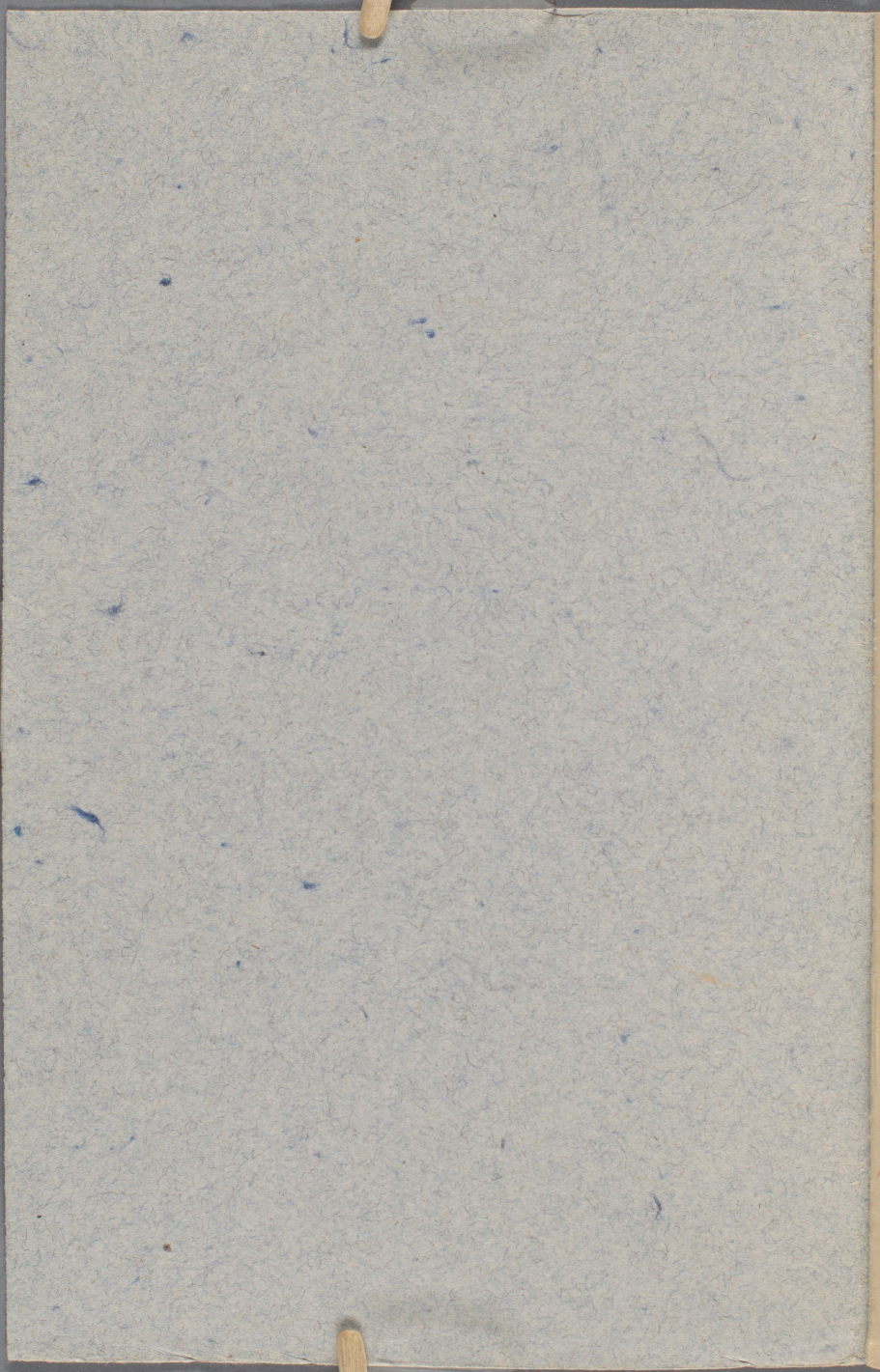
81 A Br.

KARL FELDT, E.A.
Seetblad

Pitt. Sv.
(Pm)
0

Uppsala
1903

Textblad

vid

Karlfeldt-Aftonen i Uppsala

den 18 Februari 1903.

Humlevisa.

Det är ej fritt jag minnes när jag löser
hvar mogen smidig slinga från sin stör
min ungdoms lekar med min ungdoms töser
i strandens dunge just härnedanför.
Det är ej fritt jag tänker när jag plockar
de långa flätorna vid logens dörr
på mjuka bruna eller gula lockar
som jag har rört vid mera varsamt förr.

I bröder, låtom vårens drömmar fara
och resom lyckans tjäll i höstens skygd!
Förspildt är vårens vin, det morgonklara,
så redom oss en dunkel humlebrygd.
Hvad förr var ljuft, blef duftet snart i smaken;
vi röra sjungande vår heta mäske
och lyfta stänkor, skummande mot taken
af dryck som är från början ärligt bäsk.

Hvad mer om vinterns varulf sommarn sväljer,
blott vår hugsvalans våta skatt han spar!
Vi tappa lugnt vår lycka på buteljer
och gömma den till vedermödans dar.
Om lena kvinnolockar ej förgylla
vår hufvudgård och dofta oss till ro,
med humleknopp vi våra örngått fylla
och slumra tungt som björn i vinterbo.

Jorum.*

- (v. 1). Döden går från by till by
med sin murkna giga.
Gammal karl men kvick och kry
smala ben och viga!
Kastar som en pojk mot sky
frodigaste piga.
- (v. 2). Står han vid en stugas knut,
fjällrar lätt på strängen,
sköna jungfrun träder ut
liksom förr till drängen.
Hej, galoppen går i kut
öfver sommarängen.
- (v. 5). Aldrig var en man så galn
efter fång och leka!
Nummerkarln och generaln
blomstrande och bleka —
alla bjuder han på baln,
ingen brukar neka.
- (v. 6). Har han i ett fattighus
skumpat om med hjonen,
står han strax i prakt och ljus
uppe hos baronen;
sirlig dans med bock och krus
enligt fina tonen.
- (v. 8). Jorum på det kala fjäll
och i gröna hagen
Jorum i den sena kväll,
Jorum midt på dagen!
Hör den murkna gigans gnäll
under yra dragen!

---

* Jorum == Döden.

Dalmarsch.

Marschen går till Tuna
 på hed och backar bruna
 marschen går till Mora
 och bergen de blå.
 Med hacka och med spade
 vi draga hem så glade
 till skogarna de stora
 och kullorna de små.

Hur lätt det är att vandra,
 I bröder, med hvarandra,
 när slantarna i fickan
 slå takt mot byxans skinn!
 Hur klarinetten låter,
 när spelman vänder åter
 med brudgumsskänk åt flickan
 och brölloplust i sinn!

Du dystre far i huset,
 hvi står ditt öl i kruset
 och surnar än och skonas?
 Låt glädjen dväljas här!
 Du mor, sätt på din gryta,
 låt smör i gröten flyta,
 ty här är Sjungar Jonas
 och här är Krongårds Per!

I bergslagsmän på vreten,
 som sträfvén och arbeten,
 gån med dit upp till Siljan
 i dalemarschens takt!
 Gån med och skåden landen
 där kyrkorna på stranden
 stå glimmande som liljan
 uti sin hvita prakt.

Se hagarna sig färga,
 som eld vid Brunnbäcks färja
 och älf och bäckar rinna
 med hög och höstlig låt.

Inunder mörka skyar
vi hälsa våra byar.
För oss ska vaxljus brinna,
för oss skall föras ståt.

Månhyrn vid Lambertsmässan.

Träd ut mellan brokiga bäddomhängen,
stig upp från ditt läger i skogarnas fukt
och skin på den nakna ängen
och apalgårdarnas frukt.

Du nalkas och daggen dig stiger till möte,
och örterna fyllas med flödande saf.
Din makt är i kvinnornas sköte,
din makt i det svallande haf.

Din makt är i själarna; skälvande stiger
en flodvåg af längtan och följer din gång,
hvert bröst som älskar och tiger
blir svämmande fullt af sång.

Till dig i sin väntan landtmannen skådar,
ty sådden blir skörd i ditt nattliga hägn;
din rodnad stormen bebådar,
din blekhet ger nejderna rägn.

Nu är som ett bud genom midnatten fore:
"Han kommer i fullhet, bereden hans fest!"
Mig är som en gudom du vore
och jag din tjänande präst.

Det är som jag lefde i fjärran trakter
i fädernas länder, i sagornas tid
då drömmens och trånadens makter
man tillbad i månljusets frid.

Dig offra de sorlande lundar och brunnar
och suckarnas ånga och vildmarkens lukt.
All jorden ditt lof förkunna,
du höstkung, med kärna och frukt.

Du ler.

Du ler med hvita tänder
och läppars röda glans,
och blickens ny sig tänder
som aldrig nedan fanns,
Du gördlar dina länder
med samma lätta händer
som till din första dans.

Du räddat genom åren
ditt friska knappa hull,
och ännu glänsa håren
som olja och som gull.
Kom, glömmom hjärtetsåren!
I löten bräddar våren
sin blomsterskäppa full.

Hvad sjuka skalder sjunga
att lyckans tid förgår,
är sannt på *deras* tunga,
men vore lögn på vår.
Oss lyfta vingar unga
ur livets kval och tunga
i våra sena år.

Intet är som väntanstider.

Intet är som väntanstider,
vårflodsveckor, knoppningstider,
ingen maj en dager sprider
som den klarnande april.
Kom på stigens sista halka,
skogen ger sin däfna svalka
och sitt djupa sus därtill.
Sommarns vällust vill jag skänka
för de första strån som blänka
i en dunkel furusänka
och den första trastens drill.

Intet är som längtanstider,
 väntansår, trolofningstider.
 Ingen vår ett skimmer sprider
 som en hemlig hjärtanskär.
 Sällan mötas, skiljas snarligt,
 drömma om allt ljuft och farligt
 lifvet i sitt sköte bär.
 Gyllne frukt må andra skaka,
 jag vill dröja och försaka,
 i min lustgård vill jag vaka,
 medan träden knoppas där.

Nya skott.

Herr Ollondal, träd ut ifrån ditt slott!
 Din jord är grön och hennes tak är blått.
 På alla renar blommor hästhofsörten,
 gökskällans ludna klocka ljudlöst går,
 den späda sälgen vaknar och förstår
 sin nakenhet och gör sig gyllne skörten.
 Gå ut och njut af markens bleka vår!

Herr Ollondal, träd ut ifrån ditt slott!
 De gamla lindar skjuta nya skott
 och susa öfver parkens färska nässlor:
 Än, gode herre, lefva du och vi!
 I snåren prassla hasselmöss och vässlor,
 och kvällens vind är full af svaneskri.

Herr Ollondal, nu ständar våren full,
 nu tända vifvor hvarje äng i gull.
 Säg, minns du än små vägarna kring torpen,
 där, unga hjorten lik, du ströfvat vig?
 Minns du allt kvinnofladdret på din stig,
 då blondt och svart, som lärkan och som korpen,
 med vårligt vingflax kretsade kring dig?

Herr Ollondal, du dröjer i ditt slott.
 Din stol är mjuk, ditt gamla vin är godt;
 och vaknar du, när vårens härtåg drager

med ystert rop en natt ditt hus förbi,
 så är det blott din arga höstpodager,
 som säger till, att än den sitter i.

Då skymtar det, o herre, vid din knut.
 Det dröms i natten, som det drömts förut,
 och käck och senfullt ung din son beträder
 de samma vårens vägar själf du gått,
 och när du murknar i ditt skumma slott
 som linden, blött och nött af tusen väder,
 är han den gamla stammens friska skott.

Dina ögon äro eldar.

Dina ögon äro eldar och min själ är beck och kåda.
 Vänd dig från mig, förr'n jag tändes som en mila
 innantill!

En fiol jag är med världens alla visor i sin låda,
 du kan bringa den att spela, hur du vill och hvad
 du vill.

Vänd dig från mig, vänd dig till mig! Jag vill brinna,
 jag vill svalna.
 Jag är lust och jag är längtan, gränsbo mellan höst
 och vår.

Spända äro alla strängar; låt dem sjunga, rusigt galna,
 i en sista dråplig höstsång alla mina kärleksår.

Vänd dig till mig, vänd dig från mig! Som en höstkväll
 låt oss brinna:
 stormens glädje genomströmmar vårt banér af blod och
 gull —
 tills det lugnar och jag ser i skymning dina steg för-
 svinna,
 du, den sista, som mig följde för min heta ungdoms
 skull.

En madrigal.

Nu vill jag sitta på svällande tufva,
spotta fiolen på halsen och skrufva,
drifven och lärd i mitt sångarekall.
Kvinnkön, du ljufva,
hör en förtjusande, ny madrigal!

Sjöng jag om vårlek, som ynglingar göra,
vände du till mig ditt rosiga öra,
log så huldsaligt och utbrast: Så sött!
Sjöng jag på allvar ur brusande lunga,
manligt, som stormen och lidelsen sjunga,
strax var du lomhörd och liknöjd och trött.

Vida jag drog genom kärlekens riken.
Väldiga vallar och gapande diken
sprängde jag öfver med blodet i svall.
Stod jag vid muren och knäppte på lutan,
såg jag förklaradt ditt anlet vid rutan,
hörde de saliga tårarnas fall.

Gick jag till porten och slog på dess bräder,
gläntande kom du i svallande kläder,
hviskade: »Kyss mig, men se'n får du gå.»
Bad jag dig utgå i ära och följa
Modigt min färd öfver hedar och bölja,
grät du: »Ack ja» — men du kom ej ändå.

Drabbe mig skam om ej själen mig brände
rent som Guds eld, då jag sjöng och bekände
dig hvad mitt hjärta haft starkast och störst!
Dyrkade kvinnkön, hur vill du nu ha det?
Klingklang och narospel? Det tunnaste spadet
släcker bekvämligt din lågande törst.

Nu är det vårtid, och ensam jag sitter,
trycker mitt spelverk mot hjärta som spritter.
Eva, din sångare går till sitt kall.
Hör, om du gitter,
hör min förtjusande vårmadrigal!

På värdshuset Kopparflöjeln.

Vindragarn som en vallmo står
 i svarta källargluggen,
 och gult som mogna bjuggen
 i fönstret skymtar flickans hår.
 Och än har söderns Bacchus must
 för nordens raska sällar,
 och än har lifvet ungdomslust
 och året ljumma kvällar.
 Hvar dunkel timme flyger rapp
 och luftig som en läderlapp
 igenom nejden, vingårdsglad
 med alla sina dungars blad
 och rönn på bergets hållar,
 och sunnan blandar sin musik
 i sången, stark och Bellmanslik :
 Aftonstjärnan på fästet prunkar.
 Upp, I bröder, vid fat och bunkar!
 Låt oss lefva som glada munkar,
 tappa vår tunna,
 klappa vår nunna —
 vin och kärlek i djupa klunkar.

Det står en flöjel på vårt hus
 och gnyr mot nattens väder.
 När stjärten högst fjäder
 berörs af morgonrodnans ljus,
 då vänder han sin kam åt nord
 men stjärten spotskt mot söder
 och kraxar sträfva lystringsord
 för salens dufna bröder.
 Gal ut i stormen, koppartupp!
 I Bacchi män, stån upp, stån upp
 ur eder sista yras rus
 och slån i skärfvor edra krus
 mot dag, som frosthårdt glöder.
 Här lyktar lek och sommartid
 och klar och sträng tar hösten vid.

Maj i Munga.

Vackra Maj i Munga,
 fjärran stråkar sjunga,
 fjärran stråkar ropa dig
 till dansen och de unga.
 Jag är Höst i Haga,
 hör du vinden draga
 lång och enslig aftonstig,
 det är min vandringssaga.
 Mången mil i rägn och il gör ljuftig hvilans säng.
 Men för dig är vakans natt och glädjens gälla sträng.
 Innan molnen dagas.
 skulle du förtagas,
 som min sista sommarsyn, af dimmorna på äng.

Vackra Maj i Munga,
 morgonfåglar sjunga.
 Hvarför är ditt öga matt
 och ögonlocken tunga?
 Hvarför står du vaken,
 re'n då gryningsdraken
 lyfter röd ur dimmig natt
 sin vinge öfver taken?
 Jag har drömt båd' långt och ömt, men nu står dagen
 ljus.
 Valdhornsklangens bundna falk vill ut i skogars brus.
 Jag är Höst i Haga,
 fjärran skall jag jaga,
 fjärran från den vackra maj och bleka drömmars hus.

Böljeby-vals.

Sjung, sjung i alarna,
 flygande storm, du kämpars vän,
 Sjung, sjung i salarna;
 glimmande höstlöf fara.
 Stolt under ekarna
 prunkar en senad skara än,
 trofast i lekarna,
 trofast i storm och fara.

Fast, fast mot rockarna
 slå dessa bröst, som stormen spänt,
 lugnt under lockarna
 trotsiga blickar fara.
 Än från altanerna,
 där sina lyktor vildvin tändt,
 ler mot kompanerna
 kvinnornas unga skara.

Snart, snart på planerna
 möter jag dig, som ingen vet.
 Starkt som orkanerna
 känslornas vindar fara.
 Går du i tågande
 skyarnas svalka röd och het?
 Ord har jag lågande,
 länge jag måst dem spara.

Sol, sol i ekarna
 tänd nu till balen höstens bloss!
 Mörkt brinna vekarna;
 dånande vågor fara.
 Våren, den susande,
 har inga visor mer för oss.
 Lifvet är brusande,
 stormsång och stormdans bara.

Längtan heter min arfvedel.

Längtan heter min arfvedel,
 slottet i saknadens dalar.
 Sakta ett underligt strängospel
 tonar igenom dess salar.

Säg, hvadan kväller du, klagande ström
 djupt ur de skumma gemaken,
 du som mig sjunger om dagen i dröm,
 sjunger om natten mig vaken.

Hvem är den själ, som i suck och i ton
 andas från hemliga strängar,
 ljufligt som doften från humlornas bon
 flyter på gulnande ängar?

Somrarna blekna och solar gå ner,
 timmarna varda mig tunga,
 rosorna dofta i vissna kvarter,
 minnena hviska och sjunga.

Klinga du klagande strängaspel,
 sällskap i drömmande salar!
 Längtan heter min arfvedel,
 slottet i saknadens dalar.

Aspåkera-polska.

Hvarför sitta vi så still och tysta?
 Ha vi uttömt alla kära ord?
 Äro alla de små läppar kyssta,
 som gå leende kring detta bord?
 Äro alla de små kvinnor gifta,
 som gå trippande i denna sal?
 Finns här inga hjonelag att stifta,
 brinna inga hjärtan i vår dal?

— Jag skall varpa garn och jag skall nysta,
 jag skall kärna smör och klippa får.
 Aldrig äro mina läppar kyssta,
 aldrig blifva de i detta år.
 Jag skall plocka bär och väfva vammal,
 jag skall verka, förr'n jag blir för tung.
 Om jag gifter mej, när jag blir gammal,
 skall jag taga *dej*, om du är ung.

